

ТРОМЈЕСЕЧНИ БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД QUARTERLY GROSS DOMESTIC PRODUCT

Бруто домаћи производ (БДП) у трећем тромјесечју 2017. године у односу на треће тромјесечје 2016. године има позитивну стопу раста од 2,6%.

Посматрано по подручјима класификације дјелатности груписаним на ниво А10, у трећем тромјесечју 2017. године бруто додата вриједност реално је већа у подручјима: (G,H,I) *Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство* за 7,7%, (K) *Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања* за 4,9%, (F) *Грађевинарство* за 3,7%, док је реално мања у подручју (A) *Пољопривреда, шумарство и риболов* за 5,3%.

Серије података према *ESA 2010* у текућим цијенама, у цијенама претходне године, у цијенама 2010. године (ланчано повезане вриједности) и десезонирани БДП од првог тромјесечја 2006. године, могу се преузети на линку <http://www3.rzs.rs.ba/rzs/faces/indicators.xhtml>

Gross domestic product (GDP) in the third quarter of 2017, compared to the third quarter of 2016, has a positive growth rate of 2.6%.

By section of the Classification of Economic Activities aggregated at the level A10, in the third quarter of 2017, Gross value added increased in real terms in the following sections: (G,H,I) *Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities* by 7.7%, (K) *Financial and insurance activities* by 4.9%, (F) *Construction* by 3.7%, while a decrease by 5.3% in real terms was recorded in the section (A) *Agriculture, forestry and fishing*.

Series of data according to *ESA 2010* at current prices, at previous year prices, at prices of 2010 (chain-linked values) and seasonally adjusted GDP beginning with the first quarter of 2006, are available at <http://www3.rzs.rs.ba/rzs/faces/indicators.xhtml>

1. ТРОМЈЕСЕЧНИ БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, СТОПЕ РЕАЛНОГ РАСТА QUARTERLY GROSS DOMESTIC PRODUCT, REAL GROWTH RATES

	2014		2015				2016				2017 ¹⁾			%
	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	
Недесезонирани подаци, промјене у односу на исто тромјесечје претходне године	0,3	1,7	2,3	3,2	3,2	2,6	3,1	2,6	4,0	4,4	2,4	2,3	2,6	Non-seasonally adjusted data, changes compared to the same quarter of the previous year
Десезонирани подаци, промјене у односу на претходно тромјесечје	0,7	0,9	0,6	1,0	0,5	0,5	1,3	0,6	1,0	0,8	0,3	0,7	0,7	

Тромјесечни бруто домаћи производ је обрачунат по производном приступу, а исказан у текућим цијенама, у цијенама претходне године и у цијенама 2010. године (ланчано повезане вриједности). Обрачун је изведен на нивоу области и подручја Класификације дјелатности КД БиХ 2010, која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2. Бруто домаћи производ представља суму бруто додатих вриједности свих дјелатности укупне економије умањену за услуге финансијског посредовања индиректно мјерене (FISIM) и увећану за нето порезе (порези на производе минус субвенције на производе). Обрачун тромјесечног БДП-а заснива се на истим принципима и дефиницијама као и годишњи обрачун, односно на методолошким основама Европског система рачуна из 2010. године (European System of Accounts - ESA 2010), као и на приручницима за тромјесечне националне рачуне Међународног монетарног фонда и Евростата.

За обрачун тромјесечног БДП коришћена је метода екстраполације на бруто вриједност производње и међуфазну потрошњу. Главни извори података су резултати званичних статистичких активности (пољопривреде, индустрије, грађевинарства, трговине, угоститељства, саобраћаја, плата и запослених, цијена, спољне трговине итд.) и административни извори података (tromјесечни финансијски извјештаји предузећа, Министарство финансија Републике Српске, Агенција за банкарство Републике Српске, Агенција за осигурање Републике Српске итд.).

Усклађивање БДП-а обрачунаог у тромјесечној и годишњој периодици врши се након објављивања годишњих података примјеном пропорционалне Denton методе (минимизовањем апсолутних разлика кроз релативно подешавање тромјесечних података – текуће тромјесечје у односу на претходно) чиме се постиже конзистентност тромјесечних и годишњих серија података при чему је сума вриједности четири тромјесечја једнака вриједности добијеној годишњим обрачуном.

Десезонирање је процес декомпозиције временских серија којим се отклања утицај сезонских флукуација на њихово кретање. Серије података су сезонски подешене на највишем нивоу агрегације, користећи директну методу, TRAMO/SEATS метод у оквиру DEMETRA+ програма.

Тромјесечни подаци текуће године подложни су промјенама до објављивања података за четврто тромјесечје. Послије објављивања података за четврто тромјесечје, тромјесечни подаци подложни су промјени само у циљу усклађивања са годишњим подацима.

Због заокруживања, сумарни искази у саопштењу не слажу се увијек са збиром заокружених појединачних података.

Quarterly Gross domestic product is calculated using the production approach, and it is shown at current prices, at previous year prices and at prices of 2010 (chain-linked values). The calculation is performed at the level of divisions and sections of the Classification of Economic Activities KD BH 2010, which is in its content and structure completely harmonised with the EU Classification of Economic Activities NACE Rev 2. Gross domestic product represents a sum of gross value added of all activities of total economy minus financial intermediation services indirectly measured (FISIM) plus net taxes (taxes on products minus subsidies on products). The calculation of quarterly GDP is based on the same principles and definitions as annual calculation, that is, on the methodological basis of the European System of Accounts of 2010, as well as on manuals for quarterly national accounts of the International Monetary Fund and Eurostat.

For the calculation of quarterly GDP, the method of extrapolation on output and intermediate consumption was used. Main sources of data are results of official statistical activities (agriculture, industry, construction, trade, hotels and restaurants, transport, data on wages and employees, prices statistics, external trade statistics, etc.) and administrative sources of data (quarterly financial reports of enterprises, Ministry of Finance of Republika Srpska, Banking Agency of Republika Srpska, Insurance Agency of Republika Srpska etc.).

Harmonisation of GDP calculated quarterly and annually is carried out upon the publishing of annual data, using the proportional Denton method (by minimising absolute differences through relative adjustment of quarterly data – current quarter compared to the previous), in order to achieve the consistency of quarterly and annual series of data, with the sum of values of the four quarters being equal to the value obtained through the annual calculation.

Seasonal adjustment is a process of decomposition of time series, used to remove the effects of seasonal fluctuations on their trends. Series of data are seasonally adjusted at the highest level of aggregation, using the direct method, using the TRAMO/SEATS method as implemented in the DEMETRA+ programme.

Quarterly data for the current year are prone to changes to the moment of the publishing of data for the fourth quarter. After the publishing data for the fourth quarter, quarterly data are prone to changes only for the purpose of harmonisation with annual data.

Because of rounding, summary accounts in the release do not always match the sums of rounded individual data.

2. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, ТЕКУЋЕ ЦИЈЕНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, CURRENT PRICES

хиљ. КМ/ thous. KM

	2016		2017 ⁽¹⁾			
	III	IV	I	II	III	
A Пољопривреда, шумарство и риболов	241 285	231 606	199 505	212 133	235 716	A Agriculture, forestry and fishing
B, C, D, E Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	467 287	486 999	435 261	460 582	487 988	B, C, D, E Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
Од тога: С Прерађивачка индустрија	274 572	281 808	243 476	287 368	303 968	Of which: C Manufacturing
F Грађевинарство	126 488	151 163	77 420	121 816	133 510	F Construction
G, H, I Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	417 239	392 281	343 290	406 250	452 516	G, H, I Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities
J Информације и комуникације	120 845	109 213	107 047	115 659	118 141	J Information and communication
K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	73 061	71 588	73 901	73 771	74 345	K Financial and insurance activities
L Пословање некретнинама	101 534	103 080	104 062	102 690	102 356	L Real estate activities
M, N Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	74 543	76 342	74 234	74 833	76 181	M, N Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities
O, P, Q Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	447 728	442 076	434 781	428 609	449 102	O, P, Q Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities
R, S Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	54 748	56 500	54 418	55 453	56 360	R, S Arts, entertainment and recreation; Other service activities
FISIM (минус)	43 662	48 481	50 370	59 489	46 173	FISIM (minus)
БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2 081 094	2 072 368	1 853 550	1 992 307	2 140 041	GROSS VALUE ADDED
Порези на производе минус субвенције на производе	435 982	450 757	430 572	455 412	472 184	Taxes on products less subsidies on products
БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 517 076	2 523 125	2 284 121	2 447 719	2 612 226	GROSS DOMESTIC PRODUCT

3. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, У ЦИЈЕНАМА ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, AT PREVIOUS YEAR PRICES

хилј. КМ/thous. КМ

	2016		2017 ¹⁾			
	III	IV	I	II	III	
A Пољопривреда, шумарство и риболов	241 702	235 244	199 936	212 418	226 414	A Agriculture, forestry and fishing
B, C, D, E Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	447 228	462 382	423 226	446 364	473 285	B, C, D, E Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
Од тога: С Прерађивачка индустрија	244 504	248 090	237 347	279 368	296 115	Of which: C Manufacturing
F Грађевинарство	124 895	149 463	77 191	122 123	131 340	F Construction
G, H, I Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	412 833	384 372	338 267	402 167	449 842	G, H, I Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities
J Информације и комуникације	119 820	112 313	111 627	118 541	119 275	J Information and communication
K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	72 901	70 324	73 435	76 105	77 180	K Financial and insurance activities
L Пословање некретнинама	102 756	102 783	102 355	102 355	102 700	L Real estate activities
M, N Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	71 877	72 129	72 473	74 022	75 862	M, N Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities
O, P, Q Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	447 695	444 373	436 378	442 979	455 713	O, P, Q Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities
R, S Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	55 790	56 851	53 800	55 535	56 840	R, S Arts, entertainment and recreation; Other service activities
FISIM (минус)	41 836	45 393	50 381	58 961	45 763	FISIM (minus)
БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	2 055 660	2 044 841	1 838 306	1 993 646	2 122 687	GROSS VALUE ADDED
Порези на производе минус субвенције на производе	432 999	440 348	434 302	444 402	456 522	Taxes on products less subsidies on products
БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 488 659	2 485 189	2 272 608	2 438 048	2 579 210	GROSS DOMESTIC PRODUCT

4. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, У ЦИЈЕНАМА 2010. ГОДИНЕ (ЛАНЧАНО ПОВЕЗАНЕ ВРИЈЕДНОСТИ)²⁾
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, AT PRICES OF 2010 (CHAIN-LINKED VALUES)²⁾

хилј. КМ/thous. КМ

	2016		2017 ¹⁾			
	III	IV	I	II	III	
A Пољопривреда, шумарство и риболов	235 204	228 919	196 751	209 035	222 808	A Agriculture, forestry and fishing
B, C, D, E Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	399 028	412 549	362 838	382 675	405 755	B, C, D, E Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
Од тога: С Прерађивачка индустрија	223 141	226 413	194 219	228 604	242 308	Of which: C Manufacturing
F Грађевинарство	128 738	154 063	78 477	124 157	133 528	F Construction
G, H, I Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	415 976	387 298	336 946	400 597	448 085	G, H, I Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities
J Информације и комуникације	112 764	105 699	105 794	112 346	113 042	J Information and communication
K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	69 524	67 066	69 408	71 932	72 948	K Financial and insurance activities
L Пословање некретнинама	100 556	100 583	100 516	100 516	100 856	L Real estate activities
M, N Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	74 791	75 053	72 590	74 141	75 985	M, N Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities
O, P, Q Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	422 489	419 354	412 545	418 786	430 824	O, P, Q Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities
R, S Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	44 549	45 396	43 257	44 651	45 701	R, S Arts, entertainment and recreation; Other service activities
FISIM (минус)	43 364	47 051	49 780	58 259	45 218	FISIM (minus)
БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	1 959 005	1 948 695	1 734 483	1 881 050	2 002 804	GROSS VALUE ADDED
Порези на производе минус субвенције на производе	412 675	419 678	408 594	418 096	429 499	Taxes on products less subsidies on products
БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	2 371 574	2 368 267	2 143 048	2 299 057	2 432 171	GROSS DOMESTIC PRODUCT

5. ТРОМЈЕСЕЧНА БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ И БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД, СТОПЕ РЕАЛНОГ РАСТА, ПРОМЈЕНЕ У ОДНОСУ НА ИСТО ТРОМЈЕСЕЧЈЕ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ
QUARTERLY GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT, REAL GROWTH RATES, CHANGES COMPARED TO THE SAME QUARTER OF THE PREVIOUS YEAR

%

	2016		2017 ¹⁾			
	III	IV	I	II	III	
A Пољопривреда, шумарство и риболов	7,3	5,8	-2,1	-4,2	-5,3	A Agriculture, forestry and fishing
B, C, D, E Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	8,4	11,2	4,5	4,7	1,7	B, C, D, E Mining and quarrying; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air-conditioning supply; Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
Од тога: С Прерађивачка индустрија	1,8	5,0	6,5	7,3	8,6	Of which: C Manufacturing
F Грађевинарство	7,9	5,7	2,1	3,1	3,7	F Construction
G, H, I Трговина на велико и трговина на мало, оправка моторних возила, мотоцикала; Саобраћај и складиштење; Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране, хотелијерство и угоститељство	1,9	2,4	5,6	4,9	7,7	G, H, I Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles; Transport and storage; Accommodation and food services activities
J Информације и комуникације	-2,9	-2,9	2,1	0,3	0,2	J Information and communication
K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	0,2	0,2	3,2	3,7	4,9	K Financial and insurance activities
L Пословање некретнинама	0,8	-0,4	0,1	0,0	0,3	L Real estate activities
M, N Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности	8,8	8,2	-2,1	-0,9	1,6	M, N Professional, scientific and technical activities; Administrative and support service activities
O, P, Q Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	0,9	1,3	0,9	1,2	2,0	O, P, Q Public administration and defense, compulsory social security; Education; Human health and social work activities
R, S Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности	4,8	4,7	1,6	2,0	2,6	R, S Arts, entertainment and recreation; Other service activities
FISIM (минус)	1,3	1,9	2,6	3,5	4,3	FISIM (minus)
БРУТО ДОДАТА ВРИЈЕДНОСТ	3,8	4,4	2,2	2,0	2,2	GROSS VALUE ADDED
Порези на производе минус субвенције на производе	4,5	4,4	3,1	3,4	4,1	Taxes on products less subsidies on products
БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД	4,0	4,4	2,4	2,3	2,6	GROSS DOMESTIC PRODUCT

¹⁾ Процјена/Estimate

²⁾ Подаци су неадитивни, односно, збир података по нижим нивоима није једнак податку на вишем нивоу агрегације/Data are non-additive, that is, the sum of data for lower levels does not equal the data on the higher level of aggregation.

Саопштење припремила: Драгана Куновац
e-mail: dragana.kunovac@rzs.rs.ba

Prepared by: Dragana Kunovac
e-mail: dragana.kunovac@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Владан Сибиновић, главни уредник – Излази тромјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General - Vladan Sibinović, Editor in chief – Quarterly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged